

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XXII. De Clericis peregrinis non ordinandis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

An Prælati Religionis competat jus dispensandi cum suis? R. Videri id eis competere si exerceant quasi Episcopalem jurisdictionem, uti Generales, Provinciales, Abbates & hoc quoad similitudinariam, circa quam & datum Episcopis dispensare. Aliis Religio-num, licet mendicantium, Præf. Etis idem competere nullibi expressum: ut iure com-muni dicendum sit, non competere, nec ordi-naria eorum privilegia huiusmodi potesta-tem concedere. An speciali iure competat, facti est quaestio, super quo cuiusque Prælati est in sua Religione inquirere.

Ultimò dubitatur, Quare cum corrupta contrahens censetur bigamus, non etiam ipse antea corruptus, sive quare magis inquiratur virginitas in sponsa, quam in sponso? R. Rationem assignari, quod actus contrahendi matrimonium, non specificetur à seipso, nec cadat super seipsum, sed super alterum con-jugem: ut vitium corruptionis non habeat effectum quoad corruptum, quia motus spe-cificatur à terminis. Unde si uxor esset cap. 2. irregularitatis: fieret bigamia contrahendo cum corrupto. Porro Ecclesia moralem rati-onem considerasse, quod maiorem ponat in-decentiam in sponsa, quam in sponso defectus virginitatis. Vid. Avila de Censuris p. 7. disp. 8. dubio 1. vers. præterea 1. Suar. disp. 49. Sect. 3. n. 2.

TITULUS XXII.

De Clericis peregrinis non ordi-nandis,

SUMMARIUM.

1. Ordinandus quisque à suo Episcopo.
2. Nisi de consensu sui Episcopi per literas di-missorias.
3. An eo casu censetur & concessa dispensatio super impedimento?
4. Ordinatio ubi & qualiter fieri debeat.
5. Peregrinus de orâine suscepto probare debet per commendatitias.

NE contingat indignos, aut prohibitos clam alibi subrepere ad Ordines, aut per saltum promoveri, quilibet à suo Episcopo est ordinandus: adeò ut ne quidem tonsura pri-

ma dari peregrino possit, c. fin. de temporib. or-din. in 6. Ratio generalis constituitur in vi-tando periculo imminente, quòd in dignos ordinari contingeret, si extra patriam in locis remotis, ubi incogniti, admitti ad Ordines possent, c. 1. d. rii. Prohibitio tamen ista diri-gitur ibi tantum ad Episcopos Italiae, ut pos-sit videri non comprehensos esse Episcopos Germaniae, quòd ibidem vult Glos. ex ratio-ne, quòd ad Episcopos Italiae frequens esset concursus Ultramontanorum, non è conver-sio. Ut non stante eodem in his periculo, nec debeat habere locum dicta decisio. Postea Conc. Trid. Sess. 23. c. 16. de Reformat. genera-liter prohibuit, ne quis Episcopus peregrinum aut non suum ordinet, quòd quisque Episcopus magis sciat suorum qualitates, & in eos inquirere valeat, sive sint Clerici, sive lai-ci. Quòd & obtinet in Archiepiscopo, qui non ordinat Suffraganeorum suorum subditos Hostiens. ad tit. de officio ordin. per can. Sauro cum seq. IX. q. 3. Subest autem quis Episcopo ratione beneficii, aut originis, vel domicilii, c. fin. ubi Glos. inf. de Foro compet. * Facit tamen Episcopi consensus alibi quem promoveri, qui probandus est literis, ut vocant, dimisso-riis, quarum forma habetur Dist. 73. Conceduntur hæ ab Episcopo suo confirmato, sal-tem cui est iurisdic-tio, aut, eo in remotis agente, ab ejus Vicario generali in spiri-tualibus, aut Sede vacante à Capitulo, cum nullus 3. de temp. ordin. in 6. Inferioribus Prælati non est licentia faciendi ordinari suos, à quo velint, nisi à Sede Apostolica hoc iis specialiter indultum, Trid. Sess. 23. c. 10. de Reformat. Conceduntur non alias, quàm examinata habilitate ejus, qui eas petit, & iustâ causâ postulan-te in literis expressa, Trid. Sess. 23. c. 3. Non alias autem litteræ hæ Sede vacante à Capitulo concedendæ, quàm post annum vacantis Sedis, si non ardeat necessitate Ordinis recipiendi postulans, Trid. Sess. 7. c. 10. de Reformat. Vid. Piafec. Praxis Episcopalis p. 1. art. 2. n. 10.

Quæritur, An concessa alteri ordinatione, concessa & censetur dispensatio super impe-dimento spectans ad committentem? R. Hoc velle Hostiensem, ex ratione, quòd concessa facultate ordinandi, videantur ea concessa quæ ad ordinationem spectant c. 3. inf. tit. 25. K 2 Pro-

Probabilius tamen videri non concessa, eo quod sublato uno impedimento, non censetur sublato aliud, ab eo distinctum, arg. l. Si domus D. de servit. urban. praed. & requirens expressam facultatem, uti est dispensare super minoribus in illegitimis. Nam committens id non exprimens vel ignorat defectum, vel non vult committere. Navar. Cons. 12. & 3. de temporib. ordin.

Debet autem commissa ordinatio fieri ab Episcopo in sua diocesi residente, aut pro eo Pontificalia exercente, praevio diligenti examine, Trid. d. S. ff. 7. c. 11. Confessarum dimissorialium effectus est, quod durent, non obstante morte naturali aut civili concedentis, c. Si super de officio deleg. in 6. & extravag. inter §. ut autem de privileg. ubi concessa semel licentia non expirat morte concedentis, Nav. in can. placuit n. 34. & 103. dist. 6. de Penit. Pia. sec. d. loc. n. 13.

Quantum ad peregrinum in Ordine suscepto ministrare volentem, is non admittetur, nisi Ordinem suum probet per commendatitias: quae communiter distinguuntur à dimissoriis in eo, quod haec contineant commissionem ordinandi, illae autem probent Ordinem susceptum, ut in eo celebrare alibi liceat. Quae ut operentur, debent esse munitae quinque Episcoporum sigillis, saltem in Ultramontanis & remotioris regionis Clericis incognitis, c. 2. h. t. Alias celebrare non sunt permittendi, nisi secretò, si non saltem per testes ordinationem Canonicam probent, c. 3. h. t. nihil faciente iuramento, c. 2. h. t. Ratio est, ne vel non promoti admittantur, vel per saltē promoti, aut indigni: qua de causa Clerici alieni sine licentia Episcopi loci non sunt instituendi, c. fin. h. t.

TITULUS XXIII.

De Officio Archidiaconi.

SUMMARIUM.

1. Jurisdictio alia voluntaria, alia contentiosa.
2. Voluntariam exercet Archidiaconus.
3. Archidiaconi officium.

Hactenus de ordinationibus & dignitatibus: sequitur de officiis & jurisdictiones

* quae alia voluntaria, ad quam praecipue spectant, quae hoc & sequentibus quatuor Titulis traduntur, alia contentiosa. * Illam sine strepitu peragi solitam habet Aechidiaconus, qui praerat Diaconis olim, ad pauperum ministerium creati solitis, ut patet ex Actis Apostolorum. Verum postea crevit ejus auctoritas ex permissione Episcoporum, vicaria illius opera utentium: unde & Oculus Episcopi dicitur, c. 7. h. t. & non tantum in Diaconos, Subdiaconos, habet auctoritatem, sed & in Presbyteros, licet ordine majores, d. c. 7. * Eius officii est vicarium Episcopi se praestare, in cura super Clero, ejus conservatione, restauratione Ecclesiarum & ordinatione, doctrinam Ecclesiasticorum, visitatione, custodia valorum, c. 1. 2. 3. 4. h. t. Ut recte inter officia curam animarum habentia computetur Archidiaconatus, & doctrina major in eo desideretur, ut dictum supra tit. 14. Non committit tamen curam animarum sine licentia Episcopi c. 4. h. t. Non excommunicat c. 5. eod. Causae matrimoniales ejus examini non subsumunt, sed Episcopo commissae per Concil. Trid. Sess. 24. c. 2. de Reform. quo inconsulto non expedit ardua negotia, nec sine ejus conscientia dat dimissorias, c. 7. & 8. h. t. In monasteria nihil juris habet, nisi quod illi dederit consuetudo, c. fin. h. t. Audit autem jurgia singulorum in iudicis, & curat, ut divinum officium rite decenterque fiat, c. 2. h. t. Examinat ordinandos, ut dictum supra tit. 12. Abbates, Abbatissas, aliosque in possessionem mittit, c. pen. eod.

TITULUS XXIV.

De Officio Archipresbyteri.

SUMMARIUM.

1. Archipresbyter subiectus Archidiacono.
2. Duplex est Urbanus & Ruralis.

Archipresbyter Ordinis consecratione & potestate est major Archidiacono, jurisdictione minor; unde huic jure communi subiectus, c. 1. h. t. Praest presbyteris in iis, quae sunt sacerdotalis officii, c. 2. & 3. eod. ut curam animarum ei incumbere sit certum. In-
stitu-